

УДК 364.1

РИНОК СОЦІАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Пархоменко Ю. М., аспірант Донецький національний університет, м. Вінниця

Пархоменко Ю.М. Ринок соціальних інвестицій та його вплив на якість життя населення.

В статті розглянуто сутність інвестиційного процесу в системі соціального інвестування. Визначено його чотири основні етапи: підготовчий, перехідний, експлуатаційний та заключно-оціночний. Описано специфічність кожного з етапів в залежності від суб'єкту, який здійснює інвестування. Надано визначення категорії ринок соціального інвестування. Окреслено особливості та відмінності ринку соціального інвестування від інших ринків. Визначено основні елементи ринку соціальних інвестицій. Зазначено, що пропозицію існуючу на ринку соціальних інвестицій можна поділити на наявну та резервну, яка має чіткі форми переходу в залежності від фази інвестиційної діяльності. Представлено основні суб'єкти які формують пропозицію на цьому ринку та об'єкти, які формують споживчий попит. Виокремлено основні елементи інфраструктури ринку соціальних інвестицій, серед яких: банківські та фінансові установи, нормативно-правове середовище, інформаційно-комунікативний простір та стейкхолдери. На основі узагальнення інформації, щодо особливостей ринку соціальних інвестицій визначено екзогенні та ендогенні ризики, які виникають на шляху їх ефективного функціонування. Описано особливості прояву кон'юнктури ринку соціальних інвестицій. Визначено основне коло функцій які виконує досліджуваний ринок, зокрема: функцію перерозподілу, регулюючу, соціальну, інформаційну, стимулюючу та оптимізаційну функції. Побудовано модель функціонування ринку соціальних інвестицій. З'ясовано, що основним результатом ефективного функціонування ринку соціальних інвестицій є зростання якості життя населення.

Parkhomenko Y. Social investment market and its impact on quality of life.

In the article the essence of investment process in the social investment. Determined its four main stages: preparatory, transition, operation and final-estimated. Described the specificity of each stage depending on the subject, which provides investment. Provided the definition of the social investment market. Presents the main subjects that form the proposal in this market, and objects that shape consumer demand. Determined the main elements of social investment market infrastructure, such as: banking and financial institutions, regulatory environment, information and communication space and stakeholders. Based on the synthesis of information on social investment market features defined exogenous and endogenous risks, including the key is: unstable economic situation, high levels of corruption risk rejection community social investment, the lack of reliable information investor to the investee; risk of incomplete investment income resources to a particular investment object that is associated with the presence of a wide range of market intermediaries social investment, and so on.. Describe the features of social investment market conditions. Defined main sphere of functions performed by the market study, including: remapping feature, regulatory, social, informational, stimulating and optimization functions. Presents a model market functioning social investments. It was found that the main result of the efficient functioning of the market is the growth of social investment quality of life.

Пархоменко Ю.Н. Рынок социальных инвестиций и его влияние на качество жизни населения.

В статье рассмотрена сущность инвестиционного процесса в системе социального инвестирования. Определены его четыре основных этапа: подготовительный, переходной, эксплуатационный и заключительно-оценочный. Описана специфичность каждого из этапов в зависимости от субъекта, который осуществляет инвестирование. Дано определение категории рынок социального инвестирования. Определены особенности и отличия рынка социального инвестирования от других рынков. Установлены основные элементы рынка. Указано, что предложение на рынке социальных инвестиций можно разделить на имеющееся и резервное, которое имеет четкие формы перехода в зависимости от фазы инвестиционной деятельности. Представлены основные субъекты формирующего предложение на рынке и объекты, которые формируют потребительский спрос на нем. Выделены основные элементы инфраструктуры рынка социальных инвестиций, среди которых: нормативно-правовая среда, информационно-коммуникативное пространство и стейкхолдеры. На основе обобщения информации, об особенностях рынка социальных инвестиций определены экзогенные и эндогенные риски, которые стоят на пути его эффективного функционирования. Описаны особенности проявления конъюнктуры рынка социальных инвестиций. Определен основной круг функций, которые выполняет исследуемый рынок, в частности: функция перераспределения, регулирующая, социальная, информационная, стимулирующая и оптимизационная функции. Построена модель функционирования рынка социальных инвестиций. Установлено, что основным результатом эффективного функционирования рынка социальных инвестиций является рост качества жизни населения.

Постановка проблеми. Сучасний світ диктує нові вимоги до змін життєвих пріоритетів та економічних систем, вимагаючи активного залучення зовнішніх ресурсів до розвитку соціальної складової суспільства та покращення якості життя населення. Виникають та розповсюджуються різноманітні форми інвестування у соціальне середовище, як з боку окремих індивідів, так і з боку окремих суб'єктів господарювання (підприємств, організацій) та держави. Якщо раніше існували лише поодинокі випадки здійснення соціального інвестування, то в сучасних українських реаліях можна констатувати про початок зародження ринку соціальних інвестицій, що наділений усіма характерними рисами та атрибутами ринку, специфічною кон'юктурою, принципами функціонування, секторальним різноманіттям, особистою інфраструктурою та інше.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показує відсутність у вітчизняних дослідженнях чіткого визначення сутності поняття ринку соціальних інвестицій, як комплексної структури. Більшість, дослідників навіть не виокремлюють соціальне інвестування, як окрему складову інвестиційного ринку, адже воно має свою специфічність. Винятком є спроба, організації міжнародного співробітництва та розвитку (OECD), розгляду соціального інвестування, як ринкової категорії. Саме ця організація виступає певним законодавцем створення основних інструментів функціонування ринку соціальних інвестицій, та закликає більшість країн світу, переходити від стихійного соціального інвестування, до здійснення структурованих ринкових кроків в реалізації соціальних інвестицій. Серед вітчизняних та закордонних науковців, які досліджували окремі питання соціального інвестування та вплив його окремих компонентів на якість життя населення, найбільш вагомий вклад внесли: О.Гришнова, В.Звонарь, А. Колот, В.Лаврова, Е.Лібанова, О.Новікова, О.Чечель Л.Шаульська, Н. Яневич та інші.

Метою статті є побудова моделі функціонування ринку соціального інвестування, визначення його структури, особливостей, елементів, інфраструктурних складових, ризиків реалізації соціально-інвестиційних вкладень та функціональної ролі.

Викладення основного матеріалу. Вважається, що інвестиційний процес є певним механізмом роботи інвестиційного ринку, тобто при його наявності можна стверджувати про існування сформованих ринкових відносин в цій сфері. Як і у випадку з грошовими інвестиціями соціальним інвестиціям, так само, є характерним поняття інвестиційний процес, який виражається як комплекс заходів, що включає в себе усі етапи реалізації інвестиційної діяльності, починаючи від прийняття рішення щодо інвестування та завершуючи компенсацією отриманих витрат від інвестиційних вкладень. В класичній теорії інвестиційної діяльності, інвестиційний процес поділяється на три основних етапи: перший, включає в себе прийняття рішення щодо інвестування, формування мети, відбір об'єкта фінансування, створення та підписання договору інвестування; другий, включає в себе безпосередній процес здійснення інвестицій, практичний супровід з реалізації інвестицій, ключовим завданням цього етапу є створення об'єкту інвестиційної діяльності; третій, заключний етап пов'язаний безпосередньо з експлуатацією створеного об'єкту інвестиційної діяльності, в рамках цього етапу реалізовується безпосередньо виробництво та продаж нових товарів, а його результатом є отримання доходу та віддачі від інвестицій [1]. У випадку з соціальним інвестуванням, інвестиційний процес має трохи іншу хронологію та змістовну складову. Узагальнюючи етапи інвестиційного процесу соціальної направленості можна побудувати наступну ієрархію:

Перший етап (підготовчо-визначальний) – на цьому етапі відбувається безпосередня оцінка необхідності здійснення соціального інвестування, конкретизація сфери та об'єкту інвестування, оцінка інвестиційних ризиків, а також прямих та опосередкованих зисків від реалізації соціального інвестування (передбачуване збільшення рівня якості життя, обсяги перспективного зростання економічних показників розвитку країни, підприємства та інше). Тривалість цього етапу може знаходитися в діапазоні від декількох хвилин до декількох місяців, все залежить від масштабності та мобільності безпосереднього інвестора, а також обсягів інвестиційних ресурсів. Так, наприклад, якщо інвестування здійснює індивід то його тривалість може бути мінімальною, а якщо їх здійснює держава, то сам процес прийняття рішення може сягати й декількох місяців, а іноді і років.

Другий етап (перехідний) – передбачає безпосередній процес здійснення інвестування, тобто передача інвестиційних ресурсів об'єкту інвестування. На цьому етапі відбувається остаточна конкретизація мети інвестування, визначаються обсяги інвестиційних ресурсів, в деяких випадках, підписання інвестиційних договорів та іншої супровідної документації які окреслюють основні складові інвестиційного проекту.

Третій етап (експлуатаційний) – передбачає безпосередню реалізацію соціально-інвестиційного проекту, забезпечення супроводу, розподілу інвестиційних ресурсів, оцінку достатності коштів та експлуатацію продукту інвестиційної діяльності, формування соціального ефекту та розповсюдження його на цільові групи.

Четвертий етап (заклучно-оціночний) – на цьому етапі відбувається оцінка результатів здійснення інвестування, оцінка рівня покращення якості життя та ступінь виконання поставленої генеральної мети інвестування, приймається рішення, про необхідність подальшої інвестиційної підтримки об'єкту.

Однак, наведений перелік не є універсальним, завдяки своїй специфічності та різномірності здійснення соціальних інвестицій, кожен з етапів соціально інвестиційної діяльності різниться в залежності від суб'єкту, що його здійснює. Так, наприклад, на мікрорівні, коли інвестором виступає індивід інвестиційний процес носить менш формалізований характер, і в більшості випадків зовсім виключає третій та четвертий етап інвестиційної діяльності. Тобто, полягає лише в наданні інвестиційних ресурсів не зосереджуючи уваги на процесі супроводу та оцінки ефективності соціального інвестування. Для благодійних фондів найбільш ґрунтовним є перший етап визначення об'єкту та мети інвестування, адже в багатьох випадках саме благодійні фонди виступають, окрім прямих інвесторів ще й посередниками, тобто вони беруть на себе завдання пошуку об'єктів інвестування та прийняття остаточного рішення щодо розподілення коштів. Тому,

третій та четвертий етап інвестиційного процесу для благодійних фондів не є різко вираженим, а в деяких випадках й зовсім відсутній. Прикладом об'єкту, який цілком та повністю проходить усі етапи інвестиційного процесу є держава. Для держави кожен з етапів є більш тривалим в часовому просторі та має свої специфічні риси, які пов'язані з особливостями бюджетної сфери, а також широтою розповсюдження результатів інвестиційної діяльності.

За своїм характером ринок соціальних інвестицій є дуже специфічним та різко відрізняється від інших ринків, в тому числі й класичного інвестиційного ринку. Основними його особливостями є:

1. Масштабність впливу результатів інвестиційної діяльності. Більшість соціальних інвестицій, які вкладають інвестори, направлені на покращення якості життя населення широкого кола осіб. Навіть коли соціальне інвестування здійснюється на мікрорівні (в окремого індивіду) його результати можуть бути виражені, в майбутньому, в підвищенні добробуту всього населення.

2. Відсутність прямої матеріальної віддачі від процесу інвестування. Всі соціальні інвестиції, які здійснюються в межах певного суспільства направлені на підвищення рівня якості життя та людського розвитку, як окремого індивіду, так і населення в цілому. Тобто, вони мають соціальний характер, та не передбачають отримання прямих економічних зисків від їх реалізації.

3. Відсутність жорсткої формалізації процесу соціального інвестування. Процес інвестиційної діяльності може здійснюватись без фактичного правового підтвердження передачі коштів об'єкту інвестування та носити спонтанний або періодичний характер.

4. Інвестиційні ресурси можуть виражатися не лише в грошовому еквіваленті, а й у витратах часу, сил та енергії на їх реалізацію.

5. Характер та масштаби здійснення соціального інвестування, залежать не лише від рівня економічного розвитку країни та населення, а й від менталітету, історичних і культурних передумов, соціальної зрілості суспільства та підприємств, наявності відповідного соціального капіталу в країні, тощо.

6. Ринок соціальних інвестицій характеризується своєю полярністю у розрізі перетину інтересів усіх ринкових суб'єктів. Інвестор одночасно може виступати, як постачальником, так і одержувачем інвестиційних ресурсів, а в деяких випадках й посередником на ринку.

7. Особливий характер конкуренції на ринку соціальних інвестицій, який виражається в домінуванні попиту на інвестиційні ресурси над їх пропозицією. Тобто, рішення, щодо здійснення інвестування залежить лише від власника інвестиційних ресурсів, на основі суб'єктивного та об'єктивного сприйняття щодо розміру соціального ефекту від його вкладень.

Головними елементами будь-якого ринку є сформований та функціонуючий на ньому попит, пропозиція, конкуренція, інфраструктура ринку та ринковий механізм за допомогою якого регулюються основні процеси на ринку.

Пропозиція на ринку соціальних інвестицій, це відносний обсяг наявного доходу у суб'єктів інвестиційної діяльності, який вони здатні надати об'єктам інвестування для задоволення їх соціальних потреб. Взагалі можна виокремити два види пропозиції, це резервна та наявна пропозиція. Резервна пропозиція, включає в себе потенційні можливості задоволення сформованого на інвестиційні ресурси попиту, а наявна пропозиція, відповідає вже реалізованим можливостям задоволення. Тобто, якщо порівнювати ці види пропозиції у відповідності до наявних етапів здійснення процесу соціального інвестування, то резервна пропозиція формується на першому підготовчо-визначальному етапі, а наявна реалізується на другому етапі інвестиційного процесу. Слід також зазначити, що резервна пропозиція, може залишатися нереалізованою протягом великого проміжку часу, та навіть ніколи не стати наявною, якщо суб'єкт інвестування прийме рішення, щодо перерозподілу інвестиційних ресурсів до інших сфер. Основними суб'єктами, які формують пропозицію

на ринку соціальних інвестицій є: держава, підприємства, вітчизняні некомерційні організації, іноземні благодійні фонди, міжнародні організації та фізичні особи. Формування пропозиції інвестиційних ресурсів відбувається під впливом багатьох факторів і характеризується великим ступенем гнучкості. Основний їх блок складають макроекономічні показники діяльності держави та окремих підприємств, рівень розвиненості економіки, наявні обсяги державного бюджету, валова додана вартість виробленої продукції, середній курс валют, податкова політика держави, рівень розвиненості класичного інвестиційного ринку та соціального зокрема, зміну у економічній та соціальній політиці держави, рівень розвиненості соціально-відповідального бізнесу в країні, наявна практика соціального інвестування яка приносила відповідний ефект, рівень розвитку законодавчої бази, рівень бюрократії та корупції в країні, наявний соціальний капітал та соціальна відповідальність суспільства.

Попит на ринку соціальних інвестицій можна визначити як сукупність різних об'єктів інвестиційної діяльності, які відчують в даний проміжок часу необхідність у інвестиційних вкладеннях, а їх відсутність стає перепорою для розвитку та існування кожного з них.

До основних об'єктів які формують попит на ринку соціальних інвестицій відносять:

суспільство, поява попиту у цього об'єкту може бути спричинено низьким рівнем життя, недорозвиненістю системи соціального забезпечення в країні, рівнем захисту навколишнього середовища, рівнем розвитку демократії в країні, доступності соціальних послуг, забезпечення принципів рівності, безпеки життя та інше. Задоволення попиту цього об'єкту має масовий характер та направлено або на все населення країни, або на окремі групи населення;

елементи соціальної інфраструктури, формування попиту з боку цього об'єкту інвестування відбувається, за рахунок наявності в країні низького рівня надання соціальних послуг, недостатнього рівня охорони здоров'я, функціонування системи освіти, закладів соціального захисту, культури, житлової інфраструктури, тощо. Попит у цього об'єкта може формуватися, як на рівні держави в цілому, так і на регіональному та місцевому рівнях, а його задоволення носить мікросоціальний ефект, тобто направлено на усе суспільство, або громаду окремої території;

соціальний потенціал підприємства, включає попит на інвестиції пов'язані з розвитком соціального клімату на підприємстві, поява попиту направлена на вирішення проблем формування безпечних умов праці на підприємстві, забезпечення високої якості трудового життя, розвитку соціальної інфраструктури підприємства, а також забезпечення позитивного соціального іміджу підприємства в суспільстві. Задоволення попиту на цьому рівні охоплює мезо рівень та поширюється на колектив підприємства;

індивіди, попит серед цих об'єктів формується в результаті наявності певних соціальних проблем та потреб, які виникають на рівні окремого домогосподарства. В більшості цей попит має індивідуалізований характер та може проявлятися в потребі інвестиційних ресурсів для вирішення проблем зі здоров'ям, отриманням освіти, доглядом за окремими членами сім'ї, вирішенням матеріальних, житлових проблем домогосподарств, необхідність отримання допомоги у критичних ситуаціях, що загрожують життю та здоров'ю людини.

Не зважаючи від рівня сформованого попиту на ринку соціальних інвестицій, результатом його задоволення є покращення якості життя, або окремого індивіду та його сім'ї, або працівників підприємства, або ж суспільства в цілому. За своєю сутністю соціальне інвестування виступає економічним інструментом регулювання якості життя (яке виражається в фінансовій підтримці та розвитку окремих компонентів якості життя на основі економічної стабільності в країні).

Повертаючись до дослідження процесу функціонування ринку соціальних інвестицій, слід зазначити, що даний ринок має свою специфічну інфраструктуру, яка забезпечую процес його функціонування та переходу резервної пропозиції до наявної.

Взагалі під інфраструктурою ринку соціальних інвестицій можна розуміти сукупність компаній, регулюючих органів та правових актів, які забезпечують функціонування між суб'єктами ринкових відносин з питань задоволення та регулювання попиту та пропозиції на ринку соціальних інвестицій. До елементів інфраструктури ринку соціальних інвестицій відносять: посередників, банківські та фінансові установи, нормативно-законодавчу базу, венчурні фонди, стейкхолдерів, благодійні фонди, інформаційні ресурси, комунікаційний простір та інше.

Окремим елементом інфраструктури ринку соціальних інвестицій є *банківські та фінансові установи*. Вони виконують функцію перерозподілу та накопичення інвестиційних коштів, які направляються на задоволення інвестиційного попиту на ринку соціальних інвестицій, а також збереження та нарощування коштів на рахунках інвесторів. Окрім того, вони здійснюють комісійно-посередницькі та брокерські операції на замовлення, та за дорученням суб'єктів інвестиційної діяльності. В сучасних умовах ринкової економіки без участі банківських та фінансових установ є майже неможливим функціонування ринку соціальних інвестицій, адже саме вони виступають його ключовим інфраструктурним елементом.

Нормативно-правове середовище – це система нормативно-правової документації, а також законодавчих актів які забезпечують ефективне функціонування ринку соціальних інвестицій у відповідності до наявних міжнародних та загальнонаціональних стандартів. Функціонування ринку в рамках правового поля є можливим лише при наявності відповідної нормативно-правової бази, яка регулює усі процеси на ринку та забезпечує права та обов'язки усіх суб'єктів та об'єктів інвестиційної діяльності. До нормативно-правового середовища ринку соціальних інвестицій відносять: міжнародні стандарти соціального інвестування та ведення соціально-відповідального бізнесу, міжнародні стандарти здійснення фінансових та банківських операції, нормативно-законодавчі акти міжнародних організацій, Конституція та національне законодавство країни, нормативні акти регулювання діяльності соціальних інвесторів, нормативно-правові акти підприємств, які здійснюють соціальне інвестування, суспільні норми та інше.

В сучасній Україні, нажаль, нормативно-правове середовище у сфері соціального інвестування є сформоване не повною мірою. Відсутніми є певні законодавчі акти в сфері діяльності благодійних організацій, не достатньо розвиненими є системи пільг для підприємств та внутрішні нормативні акти у сфері здійснення соціальних інвестицій.

Інформаційно-комунікативний простір – це наявне інформаційне середовище в країні, яке забезпечує досягнення максимального задоволення попиту та пропозиції на ринку соціальних інвестицій. Забезпечує процес доведення інформації щодо наявного попиту до інвесторів. Основними складовими елементами цього простору виступають: специфічні комунікаційні майданчики, засоби масової інформації та Інтернет ресурси.

Українське інформаційно-комунікативне середовище знаходиться на етапі активного розвитку та за виконанням своїх функцій, як інфраструктурного елементу ринку соціальних інвестицій, знаходиться на рівні окремих європейських країн.

Завершальним елементом інфраструктури ринку соціальних інвестицій є стейкхолдери. *Стейкхолдери* - це фізичні особи організації які виступають зацікавленими сторонами в процесі соціального інвестування, мають певні права, вимоги чи інтереси від реалізації інвестиційного проекту [2]. Найпопулярнішим стейкхолдером на ринку соціальних інвестицій є держава, та окремі елементи державної інфраструктури, саме вони найчастіше є зацікавленими в реалізації соціальних інвестицій сторонніми суб'єктами, окрім того вони виконують функцію контролю та підтримки в цьому процесі. Стейкхолдерами також можуть виступати окремі домогосподарства, підприємства та місцеві громади.

Не дивлячись на соціальну направленість вкладень соціальним інвестиціям є характерні певні ризики їх реалізації. Які враховуються інвестором під час прийняття рішення щодо здійснення інвестиційної діяльності. Тому, вони є невід'ємними елементами ринку соціальних інвестицій. Взагалі усі існуючі ризики можна згрупувати за двома основними групами, це екзогенні та ендегенні.

Екзогенними ризиками (зовнішніми) вважаються ті, які на пряму не пов'язані з діяльністю об'єкта інвестування. До них відносяться: дестабілізація економічної ситуації в країні; відсутність та недосконалість законодавчої бази здійснення соціального інвестування; відсутність прозорої системи оподаткування та ведення бізнесу; високий рівень корупції в країні; ризики суспільного неприйняття соціальних інновацій; низький соціальний капітал суспільства; зміна природно-кліматичних та геополітичних умов функціонування держави; недостатній рівень соціально-економічного розвитку країни, відсутність необхідного рівня якості надання соціальних послуг.

Ендегенними ризиками (внутрішніми) вважається ризики, які виникають на етапі передачі та використання інвестиційних ресурсів об'єктом, тобто ті, що пов'язані з безпосередньою діяльністю об'єкту інвестування. Серед них найбільш поширеними ризиками є: відсутність достовірної інформації у інвестора про об'єкт інвестування, необхідних ресурсів та сфери інвестування; неповного надходження інвестиційних ресурсів до конкретного об'єкту інвестування, що пов'язано з наявністю широкого кола посередників на ринку соціальних інвестицій; відсутність ефективного менеджменту інвестиційних ресурсів, які надаються об'єкту інвестування; помилки в стратегії інвестиційної діяльності; надмірні витрати інвестиційних ресурсів; низький рівень якості управління соціальними проектами; низький рівень соціальної віддачі від проекту в зв'язку з невірним відбором об'єкта інвестування, відсутність належного трудового потенціалу здатного супроводжувати соціальні проекти.

Узагальнюючи досліджені вище складові елементи ринку соціальних інвестицій можна побудувати модель функціонування ринку соціальних інвестицій, графічне зображення якої наведено на рис. 1.

Як на будь-якому іншому ринку, на ринку соціальних інвестицій існує конкуренція, але вона має трохи гібридну форму, адже на пряму не залежить від якісних характеристик сформованого попиту на інвестиції. Не існує на ринку й досконалої конкуренції, адже задоволення попиту відбувається за рахунок визначення напрямів інвестування, що з суб'єктивної оцінки інвестора принесе найбільший соціальний ефект. В загальному сприйнятті на ринку соціальних інвестицій конкуренція існує лише в сфері попиту на інвестиційні ресурси. Серед суб'єктів інвестування (тобто суб'єктів, що формують пропозицію) конкуренція відсутня в зв'язку з наявною специфікою ринку соціального інвестування.

Майже не можливим є процес формування на зазначеному ринку надлишкової кон'юнктури, адже вона може бути сформована лише у разі надвисокого рівня якості життя населення досягнення якого є майже неможливим, адже попит на соціальні ресурси є сталим, а з зростанням якості життя змінюватимуться лише напрями та обсяги необхідних соціальних інвестицій. Схожий тезис є характерним й для досягнення рівноважної кон'юнктури ринку.

Дефіцитна кон'юнктура ринку соціальних інвестицій спостерігається коли попит на соціальні інвестиції перевищує наявну пропозицію інвестиційних ресурсів. Така кон'юнктура ринку є найбільш розповсюдженою, особливо гострою вона є в країнах з недостатнім рівнем розвитку соціальної інфраструктури, низьким рівнем розвитку медицини, наявною дискримінацією в усіх сферах економічного та соціального життя та незадовільним рівнем якості життя населення.

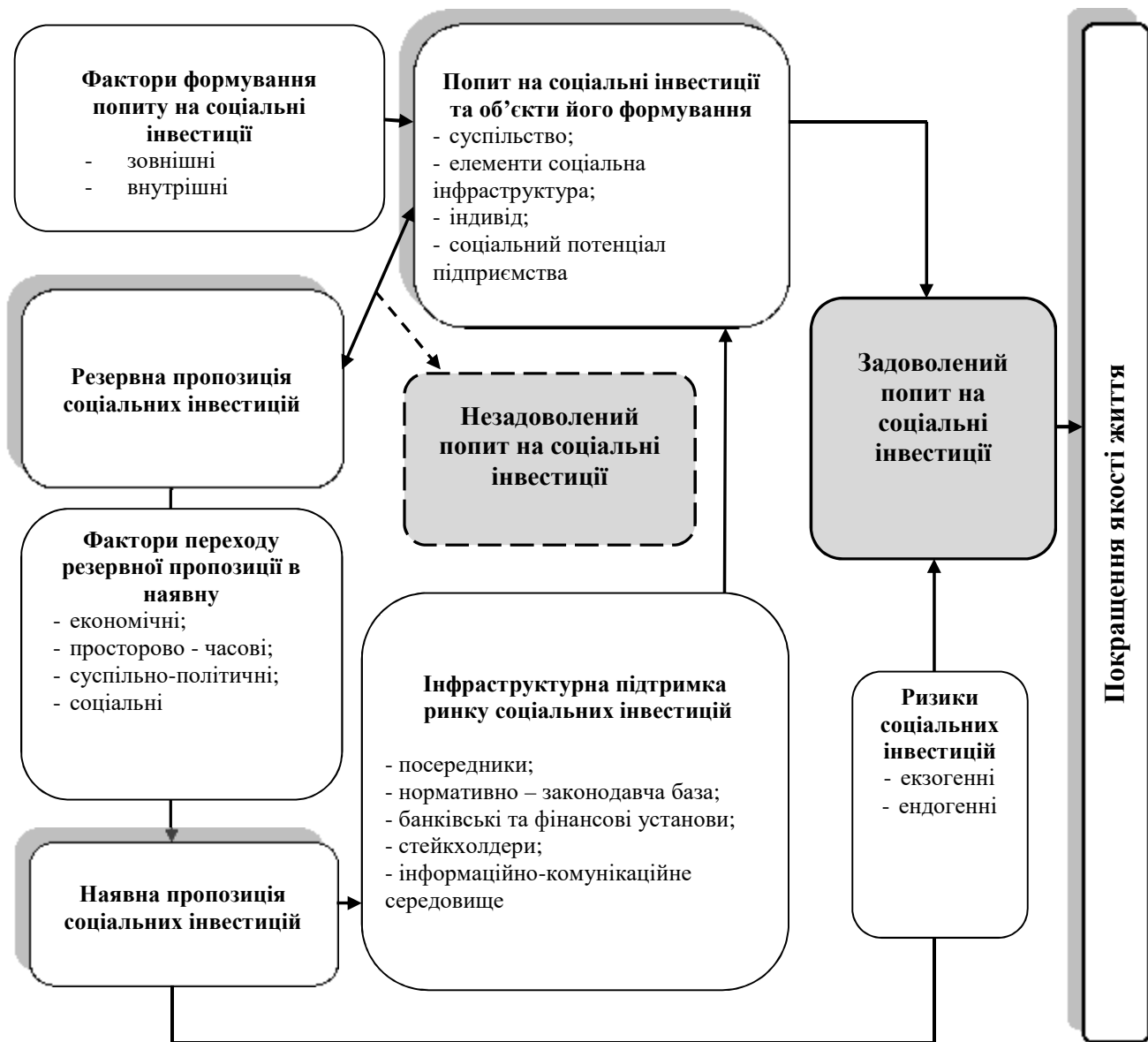

Рисунок 1 – Модель функціонування ринку соціальних інвестицій

Як окрема складова ринкової інфраструктури держави ринок соціальних інвестицій виконує певно коло функцій. Серед яких можна виокремити наступні:

Функція перерозподілу – на ринку соціальних інвестицій відбувається активна мобілізація тимчасово вільного капіталу, який використовується для їх рекомбінації суб'єктами інвестиційної діяльності з метою досягнення соціального ефекту.

Регулююча функція – дозволяє забезпечити та прискорити процес задоволення попиту та пропозиції на ринку соціальних інвестицій, з урахування мінімізації ризиків та побічних витрат, що виникають при їх реалізації.

Соціальна функція – реалізація існуючих процесів на ринку соціальних інвестицій, дозволяє максимально ефективно досягти зростання якості життя населення, як окремої країни, так і місцевої громади та індивідів.

Інформаційна функція – символізує про наявність найбільш гострих соціальних проблем в суспільстві, визначає основні напрями необхідного розвитку соціального середовища та підтримки суспільства.

Стимулююча функція – дозволяє розвинути соціальний капітал суспільства та окремих суб'єктів господарювання у бік поглиблення їх соціальної відповідальності перед місцевими громадами.

Оптимізаційна функція – дозволяє оптимізувати процес перерозподілу державних асигнувань на розвиток соціальної сфери за рахунок часткового забезпечення їх розвитку іншими суб'єктами інвестиційної діяльності.

Висновки.

Проведене дослідження теоретичних основ функціонування ринку соціальних інвестицій показала, їх вагому роль в забезпеченні якості життя населення на всіх рівнях, що ще раз підтверджує актуальність дослідження проблем соціального інвестування та пошуку необхідних інструментів поширення розвитку концепції соціального інвестування та соціальної відповідальності в світі.

Список використаних джерел:

1. Зимин А.И.. Инвестиции [Текст]: вопросы и ответы. - М.: ИД «Юриспруденция». - 256 с. - (Сврия «Подготовка к экзамену»), 2006
2. Стейтхолдери [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D1%F2%E5%E9%EA%F5%EE%EB%E4%E5%F0>
3. Людський потенціал: механізм збереження та розвитку: монографія / НАН України. Ін-т екон. пром-ті / О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, та ін. – Донецьк, 2008. – С. 113.
4. Колот А. М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання: монографія / А. М. Колот. – К. : КНЕУ. – 2003. – С. 74.
5. Чечель О.М. Інвестування у розвиток людини як пріоритетний напрям формування людського капіталу / О.М. Чечель // Економіка та держава. – 2010. – № 3. – С. 86-88.

Ключові слова: соціальні інвестиції, ринок, ринок соціальних інвестицій, попит, пропозиція, кон'юнктура, модель функціонування ринку соціальних інвестицій, інвестиційний процес, соціальна сфера, якість життя.

Ключевые слова: социальные инвестиции, рынок, рынок социальных инвестиций, спрос, предложение, конъюнктура, модель функционирования рынка социальных инвестиций, инвестиционный процесс, социальная сфера, качество жизни.

Keywords: social investment, market, social investment market, demand, supply, market conditions, model functioning market of social investment, investment process, social sector, quality of life.